

Transformacija Łužyce „pó wuglu“ a Serby

Program zejženja na BTU Chóšebuz-Zły Komorow

2. 12. 2017, zeg. 11.00 – 18.00,

w senatnej žurli BTU Chóšebuz, głowne twarjenje, centralny campus

Wob nejkrotšy cas jo se debata wó psichože Łužyce a wósebnje wó brunicy zasadnje změniła. Gano hyšći stej stojalej dwě wiženi kontrowersnje a zazdašim njewujadnarski pšešiwio sebje. Něnto jo se pšesajziło dopóznaše, až žo z wudobywanim brunice na kónc. Stakim musyš se jano hyšći pšašaš, ga dej se pšestaš. Zrownju psiwobrošijo se zjawna strukturna debata pšašanju „Co psizo pó brunicy?“

Pši tom pokazuju se jasnje zakomuženja a slědy donětejšnje debaty. K jadnomu feluju doslědne koncepty a k drugemu dozněwa na młogu wašnju šćěpjenje, ako jo rezultěrowało z mócneje kontrowerse. Debaty se dalej wjedu, relatiwnje njewótwisnje wót se, we fragmentěrowanych a wót se izolěrowanych sešach. Njedowěra mjazy dotychměst konkurěrucyma kupkoma wobstoj dalej. A razka zgromadne pozitiwne rozměše toho jo lěbda póznaš, což dejało Łužycu ako region pó brunicy a glědajucy na diferencěrujuce, socioekonomiske wobstojnosći a institucionelne administratiwne granice zapšawym zwězowaš.

Pšisuženje Serbow jo wusko z Łužycu zwězane. Togodla dejali z toho wuchadaš, až Serby a jich institucije w toš tej debaše wó transformacijach se wósebnje angažěruju. Mógali se myslíš, až zwězujó serbska kultura psišlušniki z regionom, až wóle wóni město „exit-opcije“ (drogu wen z regiona) cesćej „voice-opciju“ – angažement za a inwesticiju do regiona.

Za Serby, kótarychž zgromadnosći, rěc a kultura su se pšez wudobywanje brunice w jich spóčetnem sedleńskem rumje masiwnje wobškóžili, mógu nastawaš šanse a lichotnosći za rewitalizěrowanje mjeńšynoweje kultury. Serbska kultura twóri stakim repertoire, kótaryž móžo se wužywaš ako zgromadna resursa za lokalne a regionalne strategije wuwijanja. Pšed slězynu rosćecego zajma regionalnego spěchowanja góspodarstwa za ekonomisku relewancu kreatiwnostnego a kulturnego góspodarstwa staja se pšašanje, kótare lichotnosći wobstoje, aby se toš ten kulturny repertoire trajnje góspodarski wužywaš a aby se zrazom zmóćniła kultura mjeńšyny.

Swójske zajmy pšesegujucy jo serbska kultura wažny źěl zgromadneje regionalneje identity. Ako jadensamy nosař regionalneje identity pak wóna drje njedosega a jo wobzwadne, kak daloko wóna zewšym płaši. Toš dej se pšašaš, kótary psinosk móžo serbskosć za twórjenje zgromadneje, bi-kulturneje regionalneje identity póbitowaš.

Na zejženju glěda se wósebnje na aktualne tendence w debaše wó transformaciji a na koncepcionelne rozmyslowanja a praktiske psistupy, w kótarychž zwězujotej se na kreatiwnu wašnju wobchowanje serbskeje kultury a mobilizěrowanje kulturnych potencialow za regionalnu identitu.

program:

zeg. 11.15

Dojženje a wuwitanje

Daniel Häfner (RLS Bramborska, regionalny běrow Chóšebuz + BTU Chóšebuz-Zły Komorow)

Refleksije

moderacija: Lutz Laschewski (BTU Chóšebuz-Zły Komorow)

Daniel Häfner

Łužyca mimo Serbow? Staw diskusije wó transformaciji Łužyce

Steffen Groß (BTU Chóšebuz-Zły Komorow)

Perspektiwy za transformaciju Łužyce z wiženja ekonomiki institucijow

Lutz Laschewski

Wót pšawow indigenych k regionalnej transformaciji: tuchylne rozpominanje

zeg. 12.45 wobjed

zeg. 13.30

Wobglědowanja a praksa

moderacija: Daniel Häfner

Susanna Hozyna (Serbski institut Budyšin)

Krabat ako marka. Potenciale a ambiwalence

Fabian Jacobs (Serbski institut Budyšin)

Na periferiji, ale wósrježj Europy: Łužyski centrum europskich mjeńšynow w Slěpem

Johannes Heimrath (Zukunftswerk Mały Jasedow)

Ekologiske transformacije ako šansa za serbsku ludnosć

zeg. 15.00 kafejowa pšestawka

zeg. 15.30 podiumowe rozgrono

Transformacije ako šansa za Serbow?

moderacija: Fabian Jacobs

W podiumowem rozgronu dej se za tym pšašaš, kak mógu Serby, jich institucije a reprezentanty transformaciju Łužyce ako šansu rozměš a wužywaš. Kótare cele mógu se dojsći? Kótare lichotnosći a resurse stoje k dispoziciji? Kótare efektiwne strategije mógu se wužywaš, kótare lubje pódpěru člankow a akceptancu w regionje? Kótare wobstojnosći pši pšesajženju zarucyju wuspěch?

něži zeg. 17.30 kónc + informelna wjacerja

Konferenca bužo w nimskej rěcy.

Pšosomy, aby se pšizjawili (mj. dr. dla cateringa) pla: rls_cottbus@web.de